Auſpicio,

SACROSANCTÆ

TRIADIS:

AVCTORITATE,

AMPLISS. COLLEG.

MEDICI:

SVBSIDIO,

CLARISSIMI VIRI; INCLYTÆ

TVBINGENSIS ACADEMIÆ PROFESSORIS *Philoſophi ac Medici*: D. D. ANDREAE PLANERI, *Atheſini; Facult. Med. ſpectatiſs. hoc tempore, Decani; Præceptoris, Hoſpitisq́ ſui obſeruandiſs. ſubſcripta,*

DE MORBO SATVRNINO,

SEV MELANCHOLIA

EFFATA MEDICA, CVM ADSCRIPTIS CONCLVSIS, DISQVIRENDA PROPONIT

IOHAN. FABRI, TVBING.

X. APRIL. DEO ASPIRANTE, HORIS antemeridianis, in Aula noua.

TVBINGÆ

Apud Georgium Gruppenbachium,

ANNO 1593.

Eruditiss. D. M. Iohan. Henric. Scheffler. D. S.S. Theolog. alumno impigro, Dno & Amico

CHRISTIA-NISS. DEI NVTV, ILLV-STRISSIMOQVE PRINCIPI, AC DOMINO:

Domino LVDOVICO, *Duci VVirtembergiaco, & Theccio; Comiti Mompeligardico, &c. Domino suo clementissimo.*

Vitam, DEVM, Monumenta, Inducias, Aeternitatem, P. Cliens subditissimus,

IOHANNES FABRI.

HOminem, animal diuinum & politicum, sereniss. & benignissime Princeps, Mundi, cunctorumq; huius circumflexu tectorum, non tam miraculum, quàm compendium esse, adeoq; μικροκόσμον referre; in Natura sagaciss. innuit Aristoteles.

Et quidem satis aptè. Magnus enim Mundus, cœli terræque est ordo & compositio congruens: à Deo, & propter Deum facta. Minor mundus, à homonia dictus, Animæ, corporis, singularumq; huius partium conueniens temperatura est & constructio; eodem satore fineq; extructus. Illum, nulla materia sensili præsente, à summo rerum Opifice fabrefactum, antiquiss. theatri vitę humanæ Scriptor prodidit. Simili potentiâ, Entium omnium quasi finis, Homo, à principio illo, & fine effictus viuit. Ille temporis præfiniti decursu, in cineres ruet: hic eâdem fatali lege tenetur.

Ille Cœlum habet, quo sublunaria quæuis viuunt & reguntur. Hic Caput pro Cœlo gestat; & inferiora moderans; & Orbib. Intelligentijs, Planetis, Stellis: Sensibus internis, externis, Rationeq; coruscans. Illud lumina duo, Solem, & Lunam, effectu splendidissima, Noctemq; & Diem discriminantia, sibi infixa mouet: Hoc Intellectum Agentem, & Patientem, Sapientiæ cribra Solesque lucidiss. Falsum à Vero dissoluentes, insita voluit.

Quaterno Elementorum censu & consensu Megacosmus construitur. Sic & Microcosmus. Primas illic igneū, viuicaciss. tenet. Heic, Cor: oĩa calfaciens, viuificans & conseruans. Aeris analogiam, Spiritus, inspiratione & exspiratione tractus, sustinet. Aquę naturam, sanguinea Hominis massa exprimit. Vt enim illa, omnigena terrâ nascentia rigat fouetq;: sic hæc totum corpus vegetat nutritq;. Terra, Ventriculi, Intestinorum, cæterarumq; spermaticarum ac solidarum partium formâ & naturâ describitur. In Stomachū pascendarum generandarumq; rerū semina quasi (vt ibi terræ, pro frumentatione viuentium, committuntur) traijciuntur: materia alimoniæ corporis, seminis, nouiq; hominis futura. Atq;, vti terræ sterilitate, annonæ caritas, ad mortem vsq;, crescit: ita Ventriculo præcipuè, infirmitate quadam infœcundo: fames in tota maioris Mundi effigie sentitur: corpus tabescit, vel penitus occidit. Ideo Ventriculo, corporis horreo atq; molendinę, omnis nutricationis ortum & principatum deferre, non ineptientis esse arbitror. Ecclipsatur sæpè Sol: sæpius Luna. Etiam hominis lumina, multoties, errorum interpositu, & crassissimè deficiunt. Planetæ, & Stellæ corporis, planę sæpiusculè, & ob Spirituum animalium nubes, tenebricosæ visuntur. Ignita verò, & alia multiplicia, in corporis regionibus

aeris, Meteôra fulgent. Cerebri inflammationes, Phrenitides, Deliria, Maniæ, Vertigines, Suffusiones, Cataractæ, Vngues, Albugines, &c. verè fulmina, typhonas, virgas, presteras, irides, halonas, Mundi magni, ſapientes. Variè venti huius aërem torquent. Tuſſes ventoſæ, alijq; Microcoſmi flatus, quàm variè corpuſculum diuexant? Certè, Solis, Caniculæ acceſſu, intenditur feruor. Sic Sirio iſto febrili æſtuoſiſſ. ſolarib. Cordis radijs propinquiore; paruus Mundus, vel aduritur, vel conflagrat funditus. Quid? Pluuiarum caſus in Mundo, quàm creber eſt atq; diuerſus? Non aliter in Homine. Terreſtrium etenim ipſius portionum plurima ſæpius humiditas, in altum, calore ſoluta, ſuſpirat, concreſcit, motaq; rurſum deuoluitur: rores, pruinas, niues, nebulas, pluuias, grandines, tonitrua, ἐξυδρίας aquarumque properantem è Cœlo ruinam inuehendo: hoc eſt, Sudores, Stuporẽ, Hydrôpas, Exhulcerationes, Eryſipelata, Attonitum morbum, Epilepſiam, Catarrhos mites, fortes, ſuffocantes, Coryzas, Diarrhæas, &c. Sed & terræ motiones in minore Mundo ſunt frequentes: ſpiritu crudo ac flatulento, aut totam hominis terram, aut partem duntaxat ſuſtollente & vibratim conquaſſante: ſępius cum ędificij humani ſtructuræ diſpendio. An non & Cometæ in Homine? Sunt ſanè. morbi omnes diuiniores, occultioresq; Phyſicis ſupinis vocati. Non dicam, aqueam Microcoſmi ſubſtantiam, adiacentium aliquando partium æſtu, vel craſſiuſculè abſumi, vel frigore, ceu glacies, ſtringi; vt limus & fæx ſola reſidua putetur. Huius materiæ, diſſolutæ denuò, fumus, ad globum cœleſtem ſublatus, omniuagas in animali aëre producit turbines. Earum vna eſt, Melancholia denominata: Autumnum declinantem in accidentibus repræſentans. Prout enim tum, frigida ſiccaq; tempeſtate ambigua triſtiaq; Naturæ germina reconduntur: ſine aſtrorum ſerenitate, ſyluarum, pratorum, hortorum, arborumq; virentiâ & feſtiuitate; ſilentib. auibus; lugentibus terræ animalibus quibuſuis. Similiter hîc, viduæ vigore ſuo actiones corporis ſunt quælibet: Anima mœret: Mens terretur; & vbiq; plurima Mortis imago ſolicitat.

Huius ego affectionis Melancholicæ, Princeps clementiſſ. ingenium & curam inquirere, lætificumq; ac præſentaneum Veris tempus opponere volui.

Lubet verò hoc, quidquid eſt, C. T. dicare. Idq; cùm virtutis, tum officij nomine. Etenim, cùm Reges Medicinæ duntaxat parêre, Plinius veriſſ. notârit: & Plato in Alcibiade, omnem mortalium turbam curatione indigere doctè enunciârit: ideò, tantùm purioris Iatrologiæ alumnos fidos, ἰσοθέους ab Hippoc. ſapientiſſ. appellatos, C. T. obſeruat & amat; quantùm quiſquam alius. Quid porrò C. T. mihi commodârit; tacere, quàm mutilatè, aut odioſè recenſere, ſatius autumno. Hoc enixè peto: paginas præſentes Medicas, benignè & clementer C. T. ſuſcipiat: ſicque agnoſcat; ac qui ampliſſima dare voluit. Dein, Muſarũ mearum Hyperaſpiſtes Aſylumq; benignum eſſe C. T. pergat. Omnipotens & Propitius Deus, Illuſtriſſ. C. T. cum florentiſſ. VVirtembergiæ Propagine tota, quàm diutiſſimè ſuperſtitem, felicem, & nutricium; Scholæ Religionis, Patriæ, meiq;, protegat atq; gubernet. Amen. Scripſi Tubing. Cal. April. Anni, &c. 93.

DE

DE MELANCHOLIA PROPOSITIONES.

Postpositis aliis, similariter Cerebrum lædentibus passionibus; Melanchymicam, Saturni, à scita antiquitate vocatam filiam, proponemus: eius nomen, generationem, causas, differentias, signa; medicationis intenta, instrumenta, modum; nuda strictaq; positionum serie visuri.

I.

Melancholiæ voce signamus morbum: delirio mitiori, cùm metus & tristitiæ indiuiduo comitatu iunctum.

2. *Taliter generatur. Succus præcipuè niger; non rodens, aut furens; & in Cerebri, & aliis vasorum cauitatibus* παρὰ φύσιν *quandoq; inficitur: spiritusq; fumosus vel fuliginosus inde suscitatus, exhalans & effumans, spiritus animales ita alterat; vt tum* αἰσθητικαὶ, *tum* ἡγεμονικαὶ *hominis* ἐνέργειαι *immutentur: imaginatiua exterarum specierum simulacra perperàm concipiat; aut intus fictis percellatur: Sensus communis, Logisticaq; vis, opinionibus, pauore mœstitiaq; plenis, fluctuet & allucinetur.*

3. *Sic finimus. Melanchymia est quædam* τῶν ἡγεμονικῶν *Cerebri* ἐνεργειῶν *natiuarum, ad vitiatas mutatio; à dyscrasia spiritus Animalis frigida & sicca, citra febrim & furorem, metum ac mœrorem, sine causa externa faciente, dependens.*

4. *Hæc explicatius dispiciamus. Forma huius affectus, est Phantasticæ & Ratiocinatiuæ maximè deprauatio.*

5. Pro Subjecto, Cerebrum, ut similarem portionem, locamus.

6. Efficientis causæ synecticam rationem habet, ἀκρασία Spirituum principum frigida & sicca.

7. Istam intemperantiam recipiunt, à caussa, vel In corpore, vel Extra afficiente.

8. Illa, aut Capiti, aut huic Inferioribus partibus, aut Toti corpori insidet.

9. Inferiores præcipuè sunt: Cor, Ventriculus, Intestina, Mesaræum, Lien, Hipochondria, Hepar, Vterus, &c.

10. Et Capiti, & Inferioribus, & Toti infixa Intemperatura: aut Immaterialis est, aut Materialis.

11. Immaterialis, ex intemperie partium frigida & sicca inprimis oritur.

12. Materialis, ex materia melancholescente, vasis contenta.

13. In hac & Species, & Vitium examinatur.

14. Specie quadruplex est. Nam vel sanguinis, vel bilis utriusq;, vel pituitæ esse progeniem, ἔυλογομ est.

15. Vitium, est vel Substantiæ: quia corrumpitur. Vel Qualitatis: nam frigidior, siccior, flatulentior, lentior, gignitur. Vel Quantitatis: quoniã abundantior. Vel Motus: quia fuligo sursum tendit. Vel Quietis: nõ naturaliter è corpore proreptat.

16. Prædicta cuncta caussantia, vel cum Genitoris bonis accipiuntur: vel Matris tristes sunt soboles.

17. Si Patris: similares se magis melancholicè habent. Sin Matris, sanguineæ.

18. Extra, vel quantitatis, aut qualitatis maximè iniuriâ afficiunt; primò, Aër frigidus & siccus, craßior, turbulentior, fumosus: interdum etiam ardentior.

19. Cibus & Potus Melanchymicus, fæcutinus, crassus, terrestris.

20. Emunctoriorum corporis occlusio, hemorrhoidum in viris: in fœmellis, mensium

Qui-

21. *Quies nimia, ſedentaria, torpida.*

22. *Vigiliarum ſtudium: Somni excedenter productiores.*

23. *Animi motus meticuloſi, triſtes: odium, ſolitudo, ἀπανθρωπία: literarum cultura frequentior.*

S4 *Cœli conſtitutio Saturnina: regio, & alia.*

25. *Differentias, à Forma, & cauſſa Efficiente deſumimus.*

26. *Illa, iam perturbatius, iam blandius ſe habere viſitur. Pro eo enim, vt Animi Spiritus patiuntur: ita diſcrepanter etiam Phantaſia & Ratio errant.*

27. *Huius verò differentiæ, ex præmiſſis ſatis cognoſcuntur. Sed & alias & latiores adponamus.*

28. *Vel à Totius intemperie noſtrũ πάθος oritur: vel Partis.*

29. *A Toto, appellemus Vniuerſalem. à Parte, vt Cerebro, Cerebroſam: Corde, Cordialem: Ventriculo, Ventralem: Splene, Spleneticam: Hypochondrijs, Hypochrondriacam vel Mirachialem. Et ſic de cæteris.*

30. *Indicia alia Diagnoſtica ſunt: alia Prognoſtica. alia communia; alia Propria.*

31. *Diagnoſtica Communia numerantur, æſtimatiuæ vel rectricis & appetitus deprauatio: mœror & pauor; aliâs cum riſu, aliâs luctu, ſuſpirijs: ſilentium, δυσθυμία & μισανθρωπία: cogitationum inconſtantia: in varia animalium genera, teſtacea, gallos gallinaceos, transformationis opinio: nunc mortis, nunc vitæ amor, nunc amoris cupido. Alij ſe mortuos, mentientes, cibum reijciunt. Quidam ſe Reges, Duces, Poëtas, Dæmonas, aues, inſtrumenta artificialia eſſe putant. Sunt qui ranis ſe grauidos nugantur; cœlum alij ruiturum timent, &c.*

32. *Quid multis? affectus niger præſens, εὔγνωστος eſt. Vis. n. animæ Phantaſticæ fracta eſt: Ratio inſana cũ metu ſtulteſcit.*

33. *Formales differentiæ & ipſæ, facilis ſunt dignotionis.*

34. *Sed Efficientis ortum & naturam planius deſignemus.*

Si

35. Si dyscrasia nuda est; recensitas nugas continuè fundit: abundantiæ atrabiliariæ notæ absunt: causæ exteriores memoratæ non fuêre obseruatæ.

36. Si composita cum humore: ex interpolato, multiplicique delirij motu agnoscitur. Pro materiæ enim conditione, origine, loco, ἀνομοιομερείᾳ aliorumque mouentium discrepantia; iam intermisse, iam mitiùs iam inquietiùs ægrum Phantasijs agi cernes

37. Signa demonstrantia propria, respiciunt vel Totum, vel Partem.

38. Totum affectum esse, arguunt: victus antegressus melancholicus: splen, epar, & stomachus languent: venæ latæ; sanguis effluens nigrior: corpus hirsutum, pilosum, macrum, durum, nigricans: vteri, hæmorrhoidum, narium excretiones interceptæ; & alia.

39. Partem. Cor. Hoc calidius, cerebrum frigidius: frigidius, cerebrum calidius melanchymicè infestat. Sed horum signa, ex arte parua Gal. cognoscenda prætereo.

40. Ventriculum Apostema obseruatum in ipso, materiæ melancholicæ sociatum: dolor illius vehemens. Vehementior tamen cibo ingesto, quàm digesto ac expulso, &c.

41. Splenem. βουλιμία: lateris sinistri tumultuosus rugitus arteriarumque palmus: ipsius intumescentia & flatuositas, &c.

42. Hypochondria. æstus in præcordijs; crudiore solidioréue cibo assumto, maior; sputum humidum & multum; flatus, ructus crebri & acidi: bona concoctione, εὐφόρως degunt: præcordia sursum conuelluntur, &c.

43. Cerebrum. Signorum, in Totali, Partialique Melancholia scriptorum, ἀπουσίᾳ: contemplatio, Mentisque nugiuenda turbatio, eaque ferè non interrupta: in idem intuitio fixa: medicamento-

camentorum, capiti admotorum, effectus laudabilis, &c. Idem de alijs partibus, signa nactis propria, iudicium esto.

44. Porrò, Speciei, humoris melancholizantis, notiones ponamus.

45. Si sanguinea Melancholia est; mitiora huius accidentia sunt, atq; cum risu placidè desipiunt, &c.

46. Si biliosa: mores Maniacis confines ferè; iram, bella agitant. Et hanc malum quendam genium inducere, astantes, vt plurimùm, existimant.

47. Si pituitosa; animi affectus torpidi, voracitas, calor remissus, inertia, somnolentia, phlegmatica vomitio, &c. vel assunt, vel præfuère.

48. Sed Præsagitiones ac Prognostica erigamus. Desipientiam omnem, propter Essentiæ sc, magnitudinem, Dignitatisq; vehementiam, periculosam proclamauit Senex.

49. Ast, de præposito Morbo metus, differentiarum eius variarum consideratione, maior impendet. Duarum nanq; operationū summarum noxâ, peius malū æstimatur: quàm vnius.

50. Præsentiùs, intemperies melancholica, colluuie & fomento humorum stabilita, lædit; quàm solitariè consistens.

51. Sed tamen, quælibet habitualis, capitalior est, schetică: protopathetica, grauior est sympatheticâ: hæreditaria, adquisiticiâ: à Cordis malitia excitata, insignior est: quàm, quam aliarum partium ἀτονία & consensus peperit.

52. Speciei humoris prognōses sunt. Sanguinea Melancholia, omnium est tutissima. Quia cum risu. Biliosa, periculosior. Quia feruentior. At breuior. Pituitosa, & Melanchymica, blandiores; sed constantiores, & longiores.

53. Vitij. Succi, quò corruptiores, frigidiores, sicciores, crassiores; ad superiora concitatiores: stabiliores: nobilius salutis discrimen curamq; infeliciorem minantur.

54. Balbi, oculos, linguasq́ mobiliter & præcipitanter voluentes; facie obscurè rubidi; pilosi, præcipuè pectore; labijs crassiusculis, in Melancholiam procliues sunt.

55. Timor, & mæstitia, diutius animum occupantia, dictū Morbum portendunt.

56. Iuuenes, viri, senes, magis Melanholia tentantur.

57. In mulierib. crebrior, & deterior est.

58. Longius vigens, vel Apoplexiæ, vel Epilepsiæ, vel Furoris, vel Conuulsionis, vel Ocularium ægritudinum nuncia est.

59. Inueterata, curationem difficilimam, vel nullam: noua facilem concedit.

60. Quando multorum ciborum est appetentia tantùm, malum.

61. Vlcerib. Melancholicis, cum δυσφορία symptomaticè prorumpentibus, mors instat.

62. Cholera nigra, in Ventriculi, alui, vesicæ, eiusúe in cutaneis partibus, post statum, colore comparente, bonum.

63. Scirrhosum Lienis tumorem, vix vllus, melancholicè desipientium, euadit, &c.

64. Mæstum hoc πάθος quid moneat, videamus. Quid Forma? Nil vtile. A spiritus enim intemperatura ita hæret; vt hac remotâ: illa sponte euanescat.

65. Quid subiectum? Sui custodiam, similium apparatu, postulat.

66. Quid Efficiens? Tali spiritum temperie temperandum: quò spectrum, melancholico aduersum, ab externo αἰσθητῷ, vel interno conceptu, Phantasiæ sapienter infigi poßit.

67. Verùm, delirio symptomatico, quadantenus sic sopito, Morbus ipse, neutiquam deuictus iacet. Sed radix stirpsq́ mali, radicitus, si poßibile, extra corpus eliminanda venit.

Iccirco

68. *Iccirco, acrasiam nudam; vel Totius, vel Partis; cal. & hum. depellimus. Materialem, salubria & Speciei, et comitum Vitiorum ratione, indigitantem præsidia, curamus.*

69. *Speciei. Sanguis V.S. bilis duplex, cum pituita, suis medelis contemperatur, & ad exitum informatur.*

70. *Vitiorum. Corruptio: eradicationem hortatur. Qualitas; cal. & humectationem, cum incidentib substituendam. Quantitas; tantùm detrahendum; quantùm morbus, & æger facilè ferunt. Motus; retrahendum. Quies; dyscrasiam, vel materiam melancholicam mouendam.*

71. *CVRATIO, tripartito medicandi genere completur: Diætetico, Pharmaceutico, & Chirurgico.*

72. *Nota. Medic. neq; solus, neq; incautꝰ, Melancholicos adeat*

73. *Quin, adeò Mens horum quandoq; curarum imaginibus stimulatur: vt criminis notorij sese auctores esse; DEI, hominumq; bonitate excidisse, vel aliud opinantes: vel fugiant, vitamúe inuisam, ferro, aquis, casu, aut alio necis flagitio, anxiè abrumpere quærant: itaq; cautè asseruandi; omnes mortis machinas amouentes.*

74. *Aër caleat, & humeat temperatè: clarus sit & mundus. Arte talis haurietur; aquâ, cui rosæ, violæ, althæa, cum ambra, moscho, caryophyllis incocta sit, iuxta ægrotum euaporante, aut sparsim diffusâ per solum. Odorifera, poma fragrantia, ros. santal. ambr. laudantur.*

75. *Esculenta, Poculentaq;, vel sola Melanchol. leuem expugnant. Illa sint,* εὔχυμα, πολύτροφα; *non* καρυβαρικά, *aut* κακοςόμαχα: *non salsiora, acria, acetosa nimium; non suffocata, suffumigata, vrentius assata, frixa, pinguiora, fœtida, adstringentia, flatuosa, &c.*

76. *Huius penuarij sunt. Acetaria, ex flor. sambuc. præparata: panis succulentius coctus: iuscula gallinar. capon. in quib.*

borrag. bugl. lactuc. ſpinach. cocta ſunt. Carnes Phaſian. perdic. ſturn. merul. porcellor. hædina iunior, vitul. agni anniculi; oua ſorbil. carpiones, lupi, trutæ, piſciculi ſaxat: vua, vuæ paſſ. poma d. vel ſubacida ſaccharata, prima, & vltima menſa ſumta. Poſt cibum, aquæ parum, aq. bugl. commixtæ, ſuperbibere: aniſ. aromat. roſ. G. Diagalang. deuorare, præſertim in cruda & Mirachiali Melanch. conuenit.

77. *Culina careat, braßica, carne, bouina, vaccina, ceruina, leporina, hircina, taurina, aprugna: item, caſeo, paneq́; rancidis; caulib. piſis, lentib. maximè, ſorbis, fungis, tuberib. meſpilis, oryza, fabis, pyris, cotoneis, limacib. &c.*

78. *Potus, ſit vinum* ὀλιγοφόρον *&* ἀδυνάμον; *vel aquis melancholicis dilutum: non nigrum, terrenum, craſſum, forte. Vel, cum aqua, ex hord. lupul. bugl. malu. galang. cinnam: adfuſis, aq. card. bened. lil. conual. potio coquatur. ius galli anniculi, aliquod tempus bibitum, mirè omni Melanchol. commendatur. Sed huius artificium alibi docetur.*

79. *Somnus, quædam phantaſmatum requies, vigilantiâ ſicca ſit acceptior. Sin turbida* ἀγρυπνία *moleſtet; redolentiâ flor. viol. roſ. nymph. ſoluatur. vel, ex dictis, cum malu. alth. papau. alb. alijsq́; decoctura fiat, capiti admouenda, vel irroranda. aut caput, tempora ſingulariter, & nares, lacte muliebri, ol. roſ. cum tantillo opij, croc. & myrrh. rectificati illitu, foueantur. Item, vng. alabaſt. vel ex nota & conducibili materia, cataplaſma conformetur.*

80. *Intrinſecus, pulu. Diamagarit f. cum ſach roſ. viol. bugl. Cibaria papauere conſperſa; Diacod. Philon. cum aq. vel ptiſſanæ ſuc. proſunt. Et quædam ſtomachica auxilia. Cum calidior, vel frigidior ventriculus, idem accidens cauſſari queat. Sed in ſomniferis modus eſto.*

Cum

81. Cùm plurimi Melancholicorum, aluo duriore grauentur: ideò clysmatis sæpè cienda. ope, radic. & folior. malu. bismal. bugl. borrag. thym. epithym. fumar. mercurial. senæ; seminib. anis. cuscut, lini, fœnic; passul. prun. fic. flor. chamomil. &c: conuenienterq́ iniectis.

82. Hæmorrhoidalis fluxus, vel varices, hunc sæpè soluunt morbum. quare Naturæ Minister, illas occlusas reseret: has non temerè abscecet: muliebres insuper Menses promoueat, &c.

83. Venus sit parcißima: vel nulla. Sudor largus vitetur.

84. Labores nec nulli sint; nec contentiosiores. Exercitia moderata, post spontaneam, vel artificiosam ventris turbationem, per amœna viretaq́ loca fiant. Pedum, manuumq́ leues frictiones, atq́ ex decoctione vtilium lotiones, non nihil hîc possunt.

85. Imò, hoc opus, hic labor est: Spiritus, pauore, luctu, solicitudine, tristitiâ, alijsq́ pathematis consternatos, sanare.

86. Absint ergo à Melancholicorum consortio, meticulosi, tristes, tricones: admittantur, sereni, alacres, iucundi, decori varijq́ leporis amici. Hi, pusillos animos, confidentes securosq́ reddant: mæstos, exhilarent: timidis, animum addant: luctuosos, commodis rerum verborumq́ delicijs demulceant. Audiantur dulcisoni concentus Musici viuidusq́ chordarum subsultus. Libri, si Musas coluêre seueriores ardentioresq́, illis surripiantur.

87. Si talibus incassum laboremus: huiusmodi tetra Saturnia proles, blanditijs mutatis, verbis asperiùs impetenda: minis, flagra aliquando commiscendo.

88. Pharmacia, Vacuando, & Alterando absoluitur.

89. Purgantia, initiò clementiora, pòst valentiora suadenda.

90. *Si Melanchymicus medicamentum auerſetur; fallendus; ſuauia illi miſcendo.*

91. *Forma liquida ſolidiori præfertur. Cùm humectationis, heic cura acris eſſe debeat. Quamuis, pillularis capiti magis accommodata eſt.*

92. *Enematum infuſio, vacuationis, & auerſionis gratia, præeat, ac frequentetur.*

93. *Si flauam bilem peccare artificiosè coniecerimus; competunt, Myrobal. flauæ, rhabarb. caſſ. elect. d. ſuc. roſ. Catapotia, aur. ſine quib. aggreg. d. aloë.*

94. *Si pituitam. Hier. picr. G. Diacathol. Diaphæn. Elect. Ind. M. Diacnic. benedict. laxat. Turbet. colocynth. Pill. aſſaier. alephang. d. agar. ſtomach. maſtich. Hier. cum agar. cocch. fœtid.*

95. *Si bilem atram. Trypher. Perſic. Sena, Diaſen. lenit. cathol. conf. Hamech, alcherm. Elect. d. Epith. Hier. Ruf. Helleb. extract. quantit. ſcrup. j. aut drah. ſ. exhibitum: Hier. Logad. Pill. Ind. d. fum. ter. d. lapid. Lazul. Armen.*

96. *Memorata, cùm ſero lact. capr. vel decoct. ex Cichor. ſcolopend. thym. viol. bugl. epith: ſemin. cichor. cnic. aniſ. fœnic. radic polypod. Cappar: vuis paſſ. prun. Damaſ. aliÿsq́; ſ. a. parato propinantur.*

97. *Accepta purgatione, præſertim ſolida, cremorem hordei, vel aq. decoctionis abſinth. ſuperingerere placet.*

98. *Vomitum, primogenia Cerebri Melanchol. non approbo. Sunt, qui ventrali, vel huic adiectis partibus melancholiæ, vomitum ſummopere ſuadent. Ac veratrum, antiquam ſæpe mirachiam, vomitu perſanare perhibent. Sed, illud in ſubſtantia aſſumere, culpatur.*

99. *Ptarmica, gargariſmata, apophlegmatiſmi, & alia,*

pro

pro vario scopo medentis, non sine fructu quoque administrari possunt.

100. *Alterantia, vel Contentis, vel Continentibus competunt.*

101. *Illa, sunt humores corporis qualescunque, deprauati, præparatione & coctione idonea alterandi. Serapÿs, acetos. d. stæch. oxymel. squillit. viol. d. endiu d. suc. ros. d. Cichor. lupul. fum. ter. buglos. thym. epith. Pomis, scolopendr. calamenth. Bizanth. cum aquis vel decoct. fœnic. apÿ, absinth. salu. viol. endiu. portul. acetos. meliss. lupul. borrag. bugl. scabios. flor. sambuci. oxymel. helleborat. etiam non negligas, &c.*

102. *Continens, aut Totum est, aut Pars.*

103. *Totum, balneum aquæ dulcis: vel ex borrag. bugl. malu. flor. chamomil. hordeo facti, iugiter, corpore, ventriculo, primisq; venis, cruditate succorum vacuis, iuuat. Lotus æger, ol. amygd. d. & ol. Chamæmel. corpus circumlinat.*

104. *Pars, vel Internis, vel Externis corrigitur & roboratur.*

105. *Intus sumuntur. Conseru. bugl. borrag. viol. melissoph. ros. lupul. cort. citr. tamarisci, (maximè Satyrionis) anth. stæch. nenuph. Electar. Diamargarit. f. cal. dianth: Theriac. Mithridat. cum Melancholiæ dicatis aquis, &c.*

106. *Ex præscriptis, & huiusmodi multigenis, cum Syrup. d. pomp. ros. artemis. opiatæ fingi: aut rotulæ, saccharo, aqua bugl. soluto, fundi possunt, & alia.*

107. *Extus apparantur. Capiti, embrochæ, ex melis. beton. flor. chamæm. flor. sambuc. ros. anth. summit. epith. sena, conficiuntur. Oxyrrhodina, in omni Melanchol. plurimùm præstant. Fiunt ex ol. ros. aq. myrtil. acet. quib. sinciput illinatur.*

linatur. Caueantur ſicciora: ne ſtultum,in inſanum transformemus ſtultè.

108. *Mitellam,ex melancholica materia concinnatam,geſtare,proficuum eſt.*

109. *Cor, ob eximiam eius cum Cerebro* συμπάθειαν, *curioſè curandum. Epithema, ipſi ex aq. bugl. roſ. endiu. ſantal. alb. & rub. coral. croco, caphur. caryoph. mace, ſerico incluſis, adplicetur. Vel ſacculus, ex flor. cord. nenuph. fol. meliſ. ſantal. omn. lign. al. caryophyl. diamarg. cal. & f. cortic. citr. ſingulis contuſis, conſuitur, aquisq; roſ. meliſ. rigatus, admouetur, &c.*

110. *Ventriculo,ſuis medicinis proſpicitur. Vel inungitur ol. d. abſinth. nard. cera: addito interdum, vino odorifero, albicante, vel acerbo.*

111. *Hypochondria, vnguento ex ol. in quo rut. aneth. abſinth. ſerpyl. bac. laur. fuerint cocta, alterantur. Fomentum, ex cumin. puleg. aniſ. rad. cap. enul. Camp. irid. chamomil. melilot. paratur, cum aq. & vino albo.*

112. *Ita, aliæ corporis partes, per* συμπάθειαν *Melanchol. producentes, peculiarib. ſuis iuuamentis, alicubi expreſſis, muniendæ ſunt.*

113. *In hoc morbo, venæ latiuſculè aperiendæ, ſanguine illius primaria cauſa ſubſiſtente: vel in progreſſu, reſiduam curationem infelicitate potente.*

114. *Quando illum ipſum, veram cauſſam eſſe ambigas; parcè & prudenter fluere ſinas. Vel ſi ſcias: ita demas: vt reliquorum humorum quis noxius, habenis ſanguinis non ſoluatur, liberiusq; ferociat.*

115. *Viribus conſtantibus: ſimul & ſemel ſanguinis tollatur noxa. Sin illæ id negent, epicraticè, vel epaphæreticè erit procedendum.*

Sanguine

116. *Sanguine in toto corpore turgente: media, vel basilis ca primũ, & (capite unâ illo referto,) post Cephalica feriatur.*
117. *Si inferiora sanguine sint turgida, caputq́ afficiant; crurum venæ incidantur.*
118. *Si Mensium suppreßio, Melancholiam fouet; malleoli vena tundatur. perseuerante malo, etiam frontis: Cerebro sc: pleniore.*
119. *Phlebotomia, totali Melanch. conducibilior est: quàm alijs partibus; præsertim Cerebro.*
120. *Cucurbitulas in Hippochondriaca, sine scarificat. affigunt. Nos in scapulis, ceruice, natibus, brachijs, legitima occasione, cum sacrificatu admittere possumus.*
121. *Hirundinib. etiam, sanguifluas in ano venas recludimus. Cauteria etiam & sinapismi, capitis coronali suturæ, brachijs, crurib. non inutiliter inuruntur.*
122. *Tandem. Si Melancholia consenuit; vel ob hæreditatem inexpugnabilis est: solennem V. S. purgationemq́ subeat æger: victu balneisq́ non neglectis. Singulorum Mensium, singulis quindecim diebus continuis, pulueris seq. drach. vn. sem. in iusculo pulli, aut sero caprino assumere iuuat. R. Myrobal. Ind. Cheb an. drach. ij. zingib. alb. drach. sem. epith. melis thym. helleb. nig. præp. sampsuch. cardam. coriand. præp. sing. scrup. ij. F. s. a. Puluis.*
123. *Quæ de Diæta, Pharmacia, & Cheirurgia pronunciauimus; pro cœli, regionis, caussæ, loci, ægrotantis temperamenti, habitus, studij, aliorumq́ coindicantium, & contra indicantium, constitutione ac varietate: sollertis Medici intento ac industriâ, mutantur. Nob. generalius magis, de affectione Melancholica, disserere placuit.*

PRONVNCIATA PROBLEMATICA.

MEDICOTHEOLOGICA.

Dœmonium poteſt facere Melancholicum.

Melancholici Dœmoniaci, non tam Pharmacorum, quàm precum, vſu ſanantur.

Melanch. necis propriæ auctores, non omnes Orci rei.

Mulierculæ Melanch. maximæ fiunt Sagæ.

PHYSICA.

Color, ſucci melancholeſcentis, non cauſſatur Melancholiam.

Cor non eſt πρῶτον δεκτικὸν Melanch.

Ex timore canicies oritur.

Melancholici Memoriæ debilitate laborant.

Melancholici ſani, ſunt ingenioſi.

Hyeme minus, reliquis anni partib. magis Melanch. florent.

Spiritus non ſunt animati.

ANATOMICA.

Propter venoſum genus vitiatum, non ſplenis tractus, aut expulſionis languorem, Melancholia magis naſcitur.

AETIOLOGICVM.

Conſtitutio frigida & ſicca partium, non necaſſariò humores conſimiles fouet.

Melancholia, & morbi, & cauſæ rationem habet.

Poſsibile eſt: (contra Auicennam) Melancholiam, abſq; læſione Cordis prouenire.

Intemperies cal. & frigida, etiam à calore oritur.

Mirachiale pathema, non ab inflammatione Pylori pendet. Secus ac Diocles, & Gal. ſensêre.

PATHOLOGICA.

Pueri, licèt meticuloſi, raro tamen Melanchol. corripiuntur.

Lupina, vel (vt Magnus Auic. vocat) Dœmonium Lupinum, & Canina affectio; non eædem cum Melancholica.

Melancholia, quatenus morbus, non eſt cum febre.

CVRA-

Vinum, in Melanch. tutò exhibere licet.

PHARMACEVTICA.

Caſsia, & Myrobal. in Hypochondriaca, reprobantur.
Veratrum, non cum Myrobal. miſceatur.
Vnius medicamenti, plures ſæpe ſunt baſes.

CHEIRVRGICA.

Melancholico, ſanguis flauus, tenuis & rubicundus effluens, non ſtatim eſt ſiſtendus.
In Mirachiali cauſſa, humor non extra venas, Muſculis impactus eſt: ideoq; nec cucurbitulis is eliciendus.

SATVRNVS.

Quos hæc vides trans ſepta, Lector, atrarum
Greges ferarum, luridosq; buſones,
Et cerberos, & ſi quid vſque fœdarum
Gemit volucrum, Cimmerl incolas antri,
Et fabuloſi antiqua ſæcla Naſonis,
Homines colubros, dira monſtra Naturæ,
Et pabulum, Gemitus, & impium potum,
Acheronte promtas viſcido nigras undas:
Hoc omne ego cum infantulo recens nato
Congreſſus & genui & ſubinde propugno.
Hinc ſcito veſtibuli mihi datam curam.
Quicunq; quantuscunq; Pharmaceutarum
Me neſcio ſperas vel igneo è corde,
Anfractuoſo vel cerebro abacturum
Pecudes meas virtute Theſſali ſucci:
Hoc auſum ego malè hac falce criminis noti
Multabo, perpetimq;, faxo, ſis mœſtus.

M. Iohan. Kepler VVilanus
Th. Studioſus.

FINIS.